

۵۵۸۳۵/۴۱۰۶

۱۳۹۸، ۱، ۲۱

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

جناب آقای دکتر لاریجانی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه "مبارزه با قاچاق انسان و اعضای بدن و مجازات عبوردهندگان غیر مجاز افراد از مرزهای کشور" که به پیشنهاد قوه قضاییه در جلسه ۱۳۹۷/۱۲/۸ هیئت وزیران به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می شود.

حسن روحانی
رئیس جمهور

تاریخ امضا	۱۳۹۷/۱۲/۲۹	تاریخ امضا	۱۳۹۸/۰۱/۲۱
محل امضا		محل امضا	

رونوشت: دفتر رئیس جمهور، دفتر معاون اول رئیس جمهور، شورای نگهبان، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، وزارت دادگستری، وزارت کشور، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت.

۱۳۹۸/۰۱/۲۱

بسمه تعالی

مقدمه توجیهی:

نظر به این که شرایط زیایدار برخی از کشورهای پیرامون جمهوری اسلامی ایران می‌تواند زمینه تشدید اقدامات باندها و شبکه‌های تبهکاری قاچاق انسان را بیش از پیش فراهم آورده و امنیت داخلی و خارجی را تهدید نماید و با عنایت به این که لازمه اقدام برای دفع تهدید احتمالی یادشده، تقویت نضارت بر مرزهای مشترک از طریق هماهنگی بیشتر دستگاه‌های مرتبط با امر مبارزه با قاچاق انسان به‌ویژه در استان‌های مرزی و اصلاح قوانین و مقررات مربوط برای رفع خلأهای قانونی در راستای پیشگیری از قاچاق انسان و اعضای بدن و مهاجرت غیرمجاز و مجازات مرتکبان این اعمال می‌باشد، لایحه زیر برای طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود:

لایحه مبارزه با قاچاق انسان و اعضای بدن و مجازات عبوردهندگان غیرمجاز افراد از مرزهای کشور

ماده ۱- قاچاق انسان عبارت است از:

الف- خارج یا وارد کردن و یا عبور دادن (ترانزیت) فرد یا افراد از مرزهای کشور، همراه با رضایت آنها یا بدون آن از طریق نه کاربردن اجبار، تهدید، اکراه، فریب و یا سوءاستفاده از قدرت یا موقعیت خود یا وضعیت فرد یا افراد یادشده با قصد فراهم ساختن موجبات فحشاء یا سایر اشکال بهره‌کشی جنسی یا ارابه اجباری خدمات، کار، ازدواج و آرمایش پزشکی و یا بردگی.

ب- هرگونه فعالیت از قبیل تحویل دادن، تحویل گرفتن، انتقال، نگهداری و پنهان کردن افراد موضوع بند (الف) این ماده، پس از عبور از مرز و در هر نقطه از کشور، با حداقل یکی از مقاصد مندرج در بند مذکور.

ماده ۲- هرگونه فعالیت از قبیل تحویل دادن، تحویل گرفتن، انتقال، اخفا و نگهداری افراد موضوع بند (الف) ماده (۱)، قبل از عبور از مرز در هر نقطه از کشور چنانچه با حداقل یکی از اهداف و مقاصد مندرج در ماده (۱) باشد، در حکم قاچاق انسان است و مجازات قاچاق انسان در مورد مرتکب اعمال می‌گردد.

ماده ۳- هر کس مرتکب قاچاق انسان موضوع مواد (۱) و (۲) این قانون شود به حبس و جزای نقدی درجه چهار محکوم می‌شود.

ماده ۴- هر کس به هر طریق مرتکب خارج یا وارد یا عبور (ترانزیت) غیرمجاز انسان مرده یا عضو یا اعضای بدن انسان زنده یا مرده مانند کلیه، خون و بافت شود و یا پس از ورود آنها به داخل کشور مبادرت به حمل یا نگهداری آنها نماید، چنانچه اقدامات فوق به قصد تجارت باشد، به

حبس و جزای نقدی درجه پنج و در غیر این صورت به حبس و جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شود.

تبصره - حکم به قصاص یا پرداخت دیه در موارد مذکور در این ماده تابع قانون مجازات اسلامی - مصوب ۱۳۹۲ - است.

ماده ۵- هرگاه رفتار مرتکب مشمول یکی از موارد زیر باشد، مجازات مرتکب یک درجه تشدید می‌شود:

الف - چنانچه نسبت به اطفال، نوجوانان، زنان، افراد ناتوان یا کم توان جسمی یا ذهنی و یا افراد آسیب دیده ساکن مناطق سیل زده، زلزله زده، جنگی و امثال آنها واقع شود.

ب - چنانچه به نحو سازمان یافته واقع شود.

پ - چنانچه نسبت به افراد مصروع الخروج یا ممنوع الورد و یا نسبت به مرتکبین جرایم موضوع ماده (۲۳) قانون مجازات اسلامی - مصوب ۱۳۹۲ - ولو آنکه هنوز تحت تعقیب کیفری قرار نگرفته باشند واقع شود و مرتکب با علم به این وضعیتها اقدام نموده باشد.

ت - هرگاه مرتکب از کارکنان دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - و ماده (۲۹) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۹۵ و یا از نیروهای مسلح باشد و در حین انجام وظیفه قانونی یا با سوء استفاده از موقعیت شغلی خود مرتکب این جرایم شده باشد.

ث - چنانچه مرتکب سرپرست قانونی طفل باشد.

تبصره ۱- در مورد بند (پ) این ماده، چنانچه فرد عبور داده شده به خارج از کشور، محکومیت مالی از جمله پرداخت دیه داشته و محکوم علیه فاقد دارایی در ایران بوده یا دارایی وی کفایت نکند، محکوم به مالی وی از محل اموال مرتکب پرداخت می‌شود.

تبصره ۲- در مورد مرتکبان موضوع بند (ت) این ماده، جز در خصوص رفتارهای موضوع مواد (۱) و (۲) این قانون که عوجب انفصال دائم از خدمات دولتی و عمومی است، در سایر موارد مرتکب به انفصال موقت از دو تا پنج سال محکوم می‌شود.

تبصره ۳- مجازات سردستگی جرایم موضوع این قانون، مطابق ماده (۱۲۰) قانون مجازات اسلامی - مصوب ۱۳۹۲ - دو درجه تشدید می‌شود.

ماده ۶- هر فرد که با رضایت خود و بدون داشتن اضطراب، با مقاصد مندرج در بند (الف) ماده (۱) این قانون موجبات وقوع جرم قاچاق انسان را نسبت به خود فراهم نماید، به مجازات معاون محکوم می‌شود.

ماده ۷- خارج یا وارد یا عبور دادن (ترانزیت) غیرمجاز فرد یا افراد از مرزهای کشور به منظور کسب منافع مالی مستقیم یا غیرمستقیم، قاچاق مهاجر محسوب می‌شود و مرتکب به مجازات درجه پنج محکوم می‌گردد.

تبصره - هرگاه شخصی، دیگری را به طور غیرمجاز از مرز عبور دهد و مشمول موارد فوق نباشد به مجازات درجه شش محکوم می‌شود.

ماده ۸- هر کس با علم و اطلاع، تبلیغ بیگانه‌ای که به طور غیرمجاز از مرزهای کشور عبور می‌نماید را حمل و جابجا نماید به حبس و جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شود.

ماده ۹- هر تبعه بیگانه که به طور غیرمجاز وارد کشور شده یا در کشور اقامت غیرمجاز داشته باشد به حبس یا جزای نقدی درجه شش و یا نگهداری در اردوگاه‌ها حداکثر به مدت سه ماه محکوم و در هر صورت از کشور اخراج می‌شود.

تبصره ۱- افرادی که به طور مجاز وارد کشور شده‌اند و اقامت غیرمجاز آنان ناشی از عذر موجه یا طولانی شدن فرآیندهای اداری تمدید اقامت باشد، از شمول این ماده مستثنی هستند.

تبصره ۲- افرادی که اقامت غیرمجاز آنان ناشی از قصور باشد به جزای نقدی درجه هفت محکوم و در هر صورت از کشور اخراج می‌شوند.

ماده ۱۰- هر ایرانی که از مبادی مجاز بدون گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه از کشور خارج یا به کشور وارد شود، به حبس یا جزای نقدی درجه هفت محکوم می‌شود.

تبصره - چنانچه ورود یا خروج از مبادی غیرمجاز باشد، مجازات مرتکب یک درجه تشدید می‌شود.

ماده ۱۱- هر کس برای تحصیل گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه و یا اسناد اقامتی به نام خود یا دیگری مرتکب یکی از رفتارهای زیر شود، به حبس یا جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شود:

الف- اظهار خلاف نماید یا شهادت کذب بدهد یا اسناد و مدارک و اطلاعات خلاف واقع یا متعلق به شخصی غیر از متقاضی را به مراجع و مقامات ذیصلاح ارائه دهد یا به کتمان موضوعاتی بپردازد که در تشخیص تابعیت و هویت فرد مؤثر است.

تبصره - چنانچه رفتارهای فوق منجر به صدور این اسناد گردد، علاوه بر حکم بر ابطال اسنادی که صادر شده است، مرتکب به مجازات مزبور و در صورتی که منقضی اصالتاً متقاضی اسناد مزبور باشد، به محرومیت از حق داشتن این اسناد به مدت یک تا سه سال محکوم می‌شود.

ب- استفاده از گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه یا اسناد اقامتی که به روش‌های موضوع بند (الف) تحصیل شده است.

پ- استفاده از اسناد یا اوراق هویت متعلق به غیر برای معرفی هویت یا تابعیت خود یا دیگری

ت- تحویل دادن اسناد یا اوراق هویت متعلق به خود یا غیر به شخص دیگری جهت اثبات تابعیت یا هویت همان شخص

ماده ۱۲- هر کس عمداً مرتکب یکی از اعمال زیر نسبت به گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه یا مجوز اقامت شود، به مجازات درجه شش محکوم می شود:

الف- امحاء یا اخفاء در مواردی که ابراز آنها قانوناً لازم است.

ب- خرید یا فروش یا واگذاری و یا تحصیل اسناد فوق به صورت غیرقانونی.

ماده ۱۳- هر کس مرتکب جعل گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه یا مجوز اقامت شود و یا با علم به مجعول بودن از آنها استفاده کند، به مجازات درجه پنج محکوم می شود.

ماده ۱۴- هر کس به تبع اغنام و احشام یا سوهنیت مرتکب عبور غیرمجاز از مرز شده باشد، به جرای نقدی درجه شش محکوم می شود و صاحب اغنام و احشام که عبور از مرز با علم و اطلاع یا دستور او بوده و نیز مرتکب در صورتی که سقیم مرز نباشند، برای مدت پنج سال از تردد در نوار مرزی محروم می شوند. در صورت تکرار این جرم، چنانچه مرتکب مالک اغنام و احشام باشد علاوه بر مجازات تکرار جرم به ضبط اغنام و احشام مربوط نیز محکوم می شود.

تبصره- در صورتی که در این زمینه بین ایران و کشورهای همسایه موافقتنامه دو یا چند جانبه منعقد شده باشد، مطابق آن عمل خواهد شد.

ماده ۱۵- تبعه بیگانه‌ای که برای فرار از اجرای تصمیم اخراج که توسط مراجع ذیصلاح قانونی دربره او اتخاذ شده است، مخفی شود به جزای نقدی درجه پنج و اخراج محکوم می شود و چنانچه پس از اخراج از ایران دوباره بدون اجازه به خاک ایران وارد شود، به حبس یا حداکثر جزای نقدی درجه پنج محکوم می شود و پس از اجرای مجازات از کشور اخراج می شود.

ماده ۱۶- چنانچه اشخاص حقوقی مرتکب جرایم موضوع این قانون شوند مطابق قانون مجازات اسلامی - مصوب ۱۳۹۲ - مجازات می شوند.

ماده ۱۷- محدوده تردد اتباع بیگانه که به طور مجاز وارد کشور می شوند و مرزهای مجاز برای ورود و خروج آنان توسط هیئت وزیران تعیین و به مبادی ذی ربط اعلام می شود. تخلف از این محدوده مشمول تردد غیرمجاز موضوع مواد (۹) و (۱۴) این قانون می باشد.

ماده ۱۸- چنانچه اتباع بیگانه‌ای که به صورت غیرمجاز وارد کشور شده‌اند، درخواست پناهندگی نمایند، ابتدا به درخواست آنان رسیدگی می شود. در صورتی که با تقاضای پناهندگی موافقت شود از مجازات‌های جرم مزبور معاف بوده و در غیر این صورت وفق مقررات این قانون با آنها رفتار خواهد شد، مگر اینکه ثابت نمایند صرفاً برای پناهندگی وارد کشور شده‌اند.

تبصره ۱- مراجع قانونی ذی ربط مکلفند حداکثر ظرف سه ماه نفیاً یا اثباتاً در خصوص درخواست پناهندگی این افراد اتخاذ تصمیم نمایند.

تبصره ۲- متهم موضوع این ماده تا تعیین تکلیف درخواست پناهندگی وی توسط مراجع قانونی، در اردوگاه‌های مخصوص که توسط وزارت کشور تعیین می‌شود، نگهداری خواهد شد.

ماده ۱۹- در صورتی که بین دولت جمهوری اسلامی ایران و سایر دولت‌ها در خصوص تردد اتباع یکدیگر توافق‌نامه‌ای منعقد شده باشد، بر اساس توافقنامه عین خواهد شد.

ماده ۲۰- شروع به جرم یا معاونت در جرایم موضوع این قانون، مطابق قانون مجازات اسلامی - مصوب ۱۳۹۲ - است.

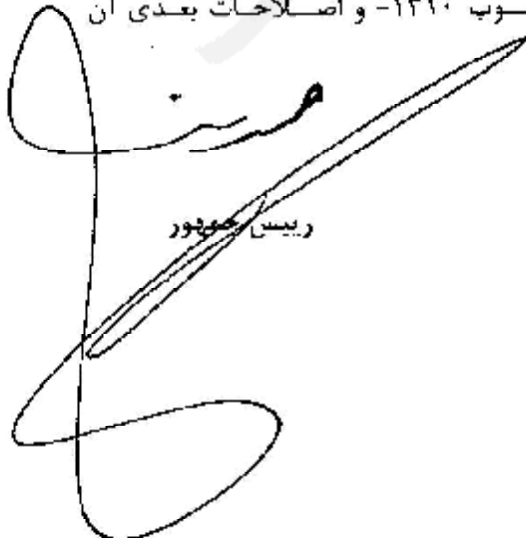
ماده ۲۱- همکاری موثر متهم برای شناسایی شرکاء یا معاونان، کشف جرم، تحصیل ادله یا کشف اموال و اشیاء حاصله از جرم یا بکار رفته برای ارتکاب آن یا کاهش آثار زیانبار جرم، حسب مورد موجب دو یا سه درجه تخفیف خواهد بود.

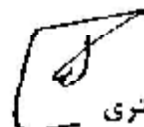
ماده ۲۲- قربانیان ناشی از قاچاق انسان موضوع این قانون که پرونده آنان در مراجع قضایی تحت رسیدگی می‌باشد یا منجر به صدور حکم شده است، در صورت درخواست مراجع ذی صلاح و تأیید مرجع رسیدگی، از کشور طرد خواهند شد.

ماده ۲۳- زنان، نوجوانان و اطفالی که حسب مورد به تبع شوهر یا سرپرست قانونی ورود و خروج غیرمجاز داشته‌اند از شمول مقررات کیفری این قانون مستثنی می‌باشند.

ماده ۲۴- آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، توسط وزارت کشور با همکاری وزارتخانه‌های دادگستری، اطلاعات، امور خارجه، امور اقتصادی و دارایی و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۲۵- قانون مبارزه با قاچاق انسان - مصوب ۱۳۸۳ -، قانون مجازات عبوردهندگان اشخاص غیرمجاز از مرزهای کشور و اصلاح بعضی از مواد قانون گذرنامه و قانون ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران - مصوب ۱۳۶۷، مواد (۳۴)، (۳۵)، (۳۷)، (۳۸) و (۴۱) قانون گذرنامه - مصوب ۱۳۵۱ - بند (د) ماده (۱۳) قانون اصلاح ماده (۱۳) قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران - مصوب ۱۳۳۶ - لایحه قانونی تشدید مجازات بره عبور از مرز - مصوب ۱۳۳۱ - و ماده (۱۵) قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران - مصوب ۱۳۱۰ - و اصلاحات بعدی آن نسخ می‌گردد.

رئیس جمهور

وزیر دادگستری

وزیر کشور